

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan
Nazwisko: Batkiewicz
Miejsce urodzenia: Nowy Targ
Data urodzenia: 14-08-1927
Imię ojca: Władysław
Imię matki: Michalina
Dodatkowe informacje: <https://listawykletych.pl/katalog/batkiewicz-jan/>

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta śledztwa przeciwko Janowi Batkiewiczowi ps. "Śmigły" i innym. Był on dezerterskim ze szkoły oficerskiej LWP oraz dowódcą oddziału organizacji niepodległościowej Józefa Kurasia ps. "Ogień". Ze swojej działalności ujawnił się 10.04.1947 przed PUBP w Nowym Targu. Zatrzymany 10.11.1947 przez PUBP w Nowym Targu. Akt oskarżenia sporządził 03.12.1947 oficer śledczy PUBP w Nowym Targu. Oskarżony z art. 10; art. 4 par. 1 oraz 16 par. 1 Dekretu z 13.06.1946, tj. o nabycie i przechowywanie radiostacji, posiadanie broni oraz przekazanie jej organizacji niepodległościowej "Mściciela". Sprawę przekazano do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie. Skazany przez WSR w Krakowie 12.03.1948 na karę dożywotniego więzienia, a 19.04.1951 na karę śmierci, zamienioną od razu na podstawie amnestii na 15 lat więzienia. W dniu 28.05.1951 WSR w Krakowie połączył obie sprawy, wymierzając Batkiewiczowi łączną karę dożywotniego więzienia. Po realizacji procesowej materiały złożono w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie 24.09.1949 pod dawną sygn. 3325/I. Przejestrowano 20.06.1968 do nr 919/III.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 07/818 t. 1-2 (919/III), mikrofilm IPN Kr 096/819/J (919/III).</p>	<p>Z powodu działalności Jana Batkiewicza była represjonowana jego rodzina, tj. rodzice i dwoje dzieci. Postanowieniem PUBP w Nowym Targu z 19.09.1946 została ona wysiedlona ze swojego domu, z zakazem mieszkania na terenie powiatu nowotarskiego.</p>
<p>Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Janowi Batkiewiczowi ps. "Śmigły" i innym. Postanowienie o jego tymczasowym aresztowaniu wydał 17.11.1947 podprokurator WPR w Krakowie kpt. Jerzy Pauli. Rozprawa Główna odbyła się 07.01.1948 i 10.03.1948 przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie, któremu przewodniczył - mjr Franciszek Midura. Batkiewicz przyznał się do zakupu radiostacji, natomiast nie przyznał się do posiadania broni i przekazania jej "Mścicielowi". Sąd nie dał wiary jego wyjaśnieniom i wyrokiem z 12.03.1948 skazał go na karę dożywotniego więzienia. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Przeniesiony 01.06.1948 do Więzienia we Wronkach. W związku z przygotowaniem drugiego procesu przeciwko Janowi Batkiewiczowi ponownie przeniesiony 26.02.1951 do Więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 110/2568 t. 1-3 (Pr 3141/47, Sr 542/48, Sr 1644/47).</p>	

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Janowi Batkiewiczowi i innym. Akt oskarżenia sporządził 08.03.1951 podprokurator WPR w Krakowie por. Aleksander Duszyński. Batkiewicz został oskarżony z art. 225 par. 1 KK. Akt oskarżenia przesłano 28.03.1951 do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie. Rozprawa Główna odbyła się 18.04.1951 przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie, któremu przewodniczył mjr Mikołaj Tołkan. Skazany 19.04.1951 na karę śmierci, zamienioną na podstawie amnestii na 15 lat więzienia. W związku z przygotowaniem przeciwko Batkiewiczowi procesu łącznego, pozostawał on nadal w dyspozycji WSR w Krakowie w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie.

Akta o sygn. IPN Kr 110/4488 (Sr 230/51, Pr II 777/50).

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Janowi Batkiewiczowi. Rozprawa Główna odbyła się pod nieobecność oskarżonego 28.05.1951 przed WSR w Krakowie, któremu przewodniczył mjr Mikołaj Tołkan. Wyrokiem z tego samego dnia skazany na karę łączną dożywotniego więzienia. Przeniesiony 01.06.1951 do Więzienia w Rawiczu, a 04.12.1953 do Więzienia we Wronkach. Na posiedzeniu niejawnym 20.05.1954 na podstawie amnestii z 22.11.1952 WSR w Krakowie zmniejszył Batkiewiczowi karę do 15 lat więzienia. Przeniesiony 28.08.1955 do Ośrodka Pracy Więźniów w Strzelcach Opolskich, a następnie do Więzienia w Strzelcach Opolskich. Od wyroku 17.11.1956 adwokat Batkiewicza wniósł rewizję nadzwyczajną, którą uzasadnił m.in. tym, że Batkiewicz ujawnił się ze swojej działalności, a w opinii ministra sprawiedliwości: "art. 2 par. 1 cyt. (...) ustawy nie wymaga całkowitego ujawnienia i (...) wyliczenia wszystkich przestępstw". Batkiewicz został zwolniony na przerwę w odbywaniu kary z CW w Strzelcach Opolskich 03.12.1956. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Krakowie z 13.02.1957 zwolniony warunkowo z odbycia pozostałej kary. Materiały niekompletne. Nie zawierają m.in. zaświadczenia o wyjściu z więzienia oraz postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Krakowie z 1957 roku o warunkowym zwolnieniu z więzienia.

Akta o sygn. IPN Kr 110/4508 (Sr 259/51).

Księga Główna Więźniów Karnych Centralnego Więzienia we Wronkach za lata 1948-1949. Jan Batkiewicz przybył do tego więzienia 01.06.1948 z Więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie.

Akta o sygn. IPN Po 3/59.

Księga Główna Więźniów Centralnego Więzienia w Rawiczu za 1951 rok. Jan Batkiewicz przybył do tego więzienia 01.06.1951 z więzienia w Krakowie. Przeniesiony do Więzienia we Wronkach. Brak daty przeniesienia do CW we Wronkach.

Akta o sygn. IPN Po 3/38.

Księga Główna Więźniów Centralnego Więzienia we Wronkach za lata 1951-1952. Jan Batkiewicz przybył do tego więzienia z Więzienia w Rawiczu. Przeniesiony ponownie do Więzienia przy ul. Montelupich 26.02.1951. W rubryce dotyczącej Jana Batkiewicza w tej Księdze Głównej podane jest, iż przybył od do tego więzienia z Więzienia w Krakowie 01.06.1948, jednak jest to ewidentna omyłka - podano tu nazwę pierwszego więzienia, w którym Batkiewicz został osadzony, a nie nazwę więzienia, w którym przebywał bezpośrednio przed przeniesieniem do Wronek.

Akta o sygn. IPN Po 3/63.

Księga Główna Więźniów Centralnego Więzienia we Wronkach za lata 1952-1955. Jan Batkiewicz przybył do tego więzienia 04.12.1953 z Więzienia w Rawiczu. Akta o sygn. IPN Po 3/64.
Przeniesiony 30.08.1955 do Ośrodka Pracy Więźniów w Strzelcach Opolskich.

Podczas osadzenia w więzieniu był poddany kontroli operacyjnej przez KPMO w Nowym Targu w latach 1947-1951. W związku z tym, że został skazany na dożywocie, 22.08.1951 Komendant Posterunku MO w Nowym Targu postanowił, iż kontrola ta będzie sprowadzała się do zebrania raz na kwartał wywiadu o kontaktach Batkiewicza z rodziną. Akta o sygn. IPN Kr 192/45.

Sprawa ewidencyjno-obszewacyjna kryptonim „Bat” nr 3348/F została założona 12.02.1957 przez KPMO w Nowym Targu na Jana Batkiewicza z powodu jego dawnej przynależności do organizacji "Ognia". Do rozpracowania użyto miejscowej sieci agenturalnej, m.in.: inf. "Soliński" oraz inf. "Sport". Sprawę zakończono 04.07.1960 z powodu niewykrycia "antysocjalistycznej działalności". Materiały złożono 29.07.1960 w Archiwum Wydz. "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 4072/R. Przejrejstrowano 09.03.1967 do nr 9504/II. Akta o sygn. IPN Kr 010/9338 (9504/II).

Materiały związane z akcją o kryptonimie „Gotowość” dot. stanu wojennego - wykazy osób przewidzianych do internowania i izolacji na wypadek poważnego zagrożenia bezpieczeństwa PRL. Jan Batkiewicz występuje w materiałach sprawy wymieniony jako były dowódca oddziału w organizacji niepodległościowej Józefa Kurasia ps. "Ogień". Akta o sygn. IPN BU 01439/130/2 (2306/IV/2).

Jan Batkiewicz pseud. "Śmigły", występuje w materiałach WUBP w Krakowie z lat 1945-1969 dot. Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Akademia” jako dowódca grupy w organizacji „Ognia” oraz dezerter szkoły oficerskiej. W ramach SO "Akademia" w latach 1945-1968 rozpracowywano osoby związane z AK i innymi organizacjami niepodległościowymi na terenie woj. krakowskiego. Akta o sygn. IPN Kr 075/18 (29/OB) tom 39.

Charakterystyka nr 12, dot. organizacji o nazwie "Oddział Partyzancki AK >Błyskawica<", opracowana w Wydz. "C" KWMO w Krakowie w latach 1975-1979. Organizacja działała w okresie od kwietnia 1945 do początków 1947 roku pod dowództwem Józefa Kurasia ps. "Ogień" na terenie powiatu nowotarskiego oraz części powiatów: limanowskiego, myślenickiego i nowosądeckiego. Była to jedna z największych organizacji niepodległościowych, liczyła w sumie ponad 700 żołnierzy oraz ponad 120 współpracowników. Partyzanci Kurasia przeprowadzili w sumie około tysiąca akcji zbrojnych, polegających na rozbijaniu posterunków MO, rekwizycjach czy likwidacji funkcjonariuszy komunistycznych i ich współpracowników. Prowadzili działalność propagandową i uświadamiającą miejscową ludność, gromadzili informacje o przestępcach pospolitych i aktywistach PPR. Kuraś podzielił swoje zgrupowanie na kilkudziesięciosobowe kompanie. Dowódcą I Kompanii został Eugeniusz Melnychuk „Lis”, a po jego aresztowaniu kolejno: Marian Kubiak „Roman” i Jan Batkiewicz „Śmigły”. Akta zawierają kwestionariusz Jana Batkiewicza, który występuje jako dezertjer z LWP. Po dezercji, na początku 1946 roku wstąpił do organizacji „Ognia”, grupa „Śmiałego”, gdzie pełnił początkowo funkcję dowódcy grupy specjalnej, a następnie został dowódcą I Kompanii. Aresztowany przez UB pomimo ujawnienia, skazany na dożywocie, zwolniony warunkowo z więzienia w 1956 roku.

Akta o sygn. IPN Kr 074/12 t. 1-5 (12/X).

Charakterystyka Oddziału "Błyskawica" znajduje się także pod sygn. IPN BU 0172/12 t. 1-4.

Charakterystyka nr 13, dotycząca organizacji "Wiarusy". Genezy tej organizacji należy szukać bezpośrednio w Zgrupowaniu Partyzanckim "Błyskawica" mjr. Józefa Kurasia "Ognia". Po jego śmierci duża część żołnierzy i współpracowników "Ognia" ujawniła się, jednak w konspiracji pozostał trzon operującej w rejonie Rabki 3 Kompanii Zgrupowania, dowodzonej przez Antoniego Wąsowicza "Rocha". Oddział początkowo nazywał się "3 kompanią AK", a potem przyjął nazwę "Wiarusy". Przywódcami organizacji "Wiarusy" byli kolejno: wymieniony już Antoni Wąsowicz "Roch"; Józef Świder "Pacula", "Mściciel"; Tadeusz Dymel, ps. "Srebrny"; Stanisław Ludzia "Harnaś", "Ryś". Działała ona w okresie od kwietnia 1947 do 25.07.1949 na terenie powiatów: nowotarskiego, myślenickiego, limanowskiego i nowosądeckiego. Ich siedzibę stanowił do 20.02.1948 bunkier w Knurowie koło Harkłowej w powiecie nowotarskim, a po jego odkryciu i likwidacji przez bezpiekę, ukrywali się oni u zaufanych gospodarzy. Organizacja liczyła w sumie 62 żołnierzy i 171 współpracowników. Przeprowadziła łącznie 223 akcje, w tym m.in. dokonała likwidacji 51 osób, w tym 28 funkcjonariuszy MO, 1 funkcjonariusza UB, 1 żołnierza KBW, 18 osób cywilnych (w większości członków PPR, podejrzanych o współpracę z UB). Ponadto dokonano kary chłosty na 18 osobach, zaatakowano 3 posterunki MO, z czego 2 rozbrojono, a część funkcjonariuszy zlikwidowano (posterunki w Niedzicy i Rabie Wyżnej). Pomimo rzucenia ogromnych sił i zadawanych strat, bezpiece nie udało się rozbić organizacji do końca. Udało się to dopiero dzięki zastosowaniu kombinacji operacyjnej, w której została wykorzystana rozległa sieć agenturalna, ale najważniejszymi agentami byli: agentka S-21 - Stefania Kruk oraz agent "7" Marian Strużyński vel. Marian Reniak. Strużyński występował wobec "Wiarusów" jako por. "Henryk" z organizacji ROAK (Ruch Oporu Armii Krajowej). Całość koordynowali oficerowie UB: mjr Franciszek Szlachcic i mjr Stanisław Wałach. Likwidacji organizacji bezpieka dokonała dwustopniowo: 16.07.1949 oraz 25.07.1949. W aktach znajduje się kwestionariusz osobowy Jana Batkiewicza ps. "Śmigły", który występuje jako dowódca I Kompanii „Ognia”, a następnie współorganizator organizacji „Wiarusy”.

Akta o sygn. IPN Kr 074/13, t. 1-3 (13/X).

Charakterystyka organizacji "Wiarusy" znajduje się także pod sygn. IPN BU 0172/13 t. 1-2.

Zobacz także:

<http://skomielna.info/2017/07/24/68-rocznica-likwidacji-oddzia>
- fragment książki Dawida Golika "Obszar opanowany przez „leśnych”. Działania partyzanckie oraz represje aparatu bezpieczeństwa na terenie Ochotnicy w latach 1945–1956”.